

PTUJSKI TEĐNIK

Štev. 2

Cena 15 din

PTUJ, 20. januar 1961

Letnik XIV

KOMENTAR

Z referendumom o usodi Alžira je de Gaulle prevzel na svoja ramena odgovornost za nadaljnje reševanje tega večletnega zapletenega problema. Predsednik de Gaulle je s svojimi vprašanji na volivce samo sprožil kamenček, sedaj pa je važno, kako se bo ta kamenček kotall po hribu, koga bo uničil, spodnesel in potegnil za seboj v dolino. De Gaulle si vsekakor prizadeva, da bi spodnesel alžirskemu osvobodilnemu gibanju pravico, da bi sedeloval pri samoodločbi in pri pogajanjih o bodoči ureditvi Alžira.

Osvobodilno gibanje pa kaže drugačen obraz. Po največji deklaraciji ne zavračajo možnosti za pogajanja, pač pa obratno pozdravljajo takšne težnje, obenem pa odločno poudarjajo, da pogajaj brez FLN ne bo, kajti to je edina sila, ki se lahko pogaja. De Gaulle si zamisla, da bi se pogajal s tistimi tankim slojem profrancoskih muslimancev, s katerim sploh nikoli ni bil v sporu, saj so mu ploskali in bili celo poslanci v francoski skupščini. Francija pa je pred odločitvijo, ali prizna FLN, ali pa vodi se naprej politiko, ki nima izhoda.

Krepitev kongoških sil

Ceprav moramo biti pri ocenjevanju posameznih kongoških problemov zelo oprezni, ker gre čestotrat le za gromota, ne pa za politična vprašanja, lahko vidimo, da se proklumtovske sile utrjujejo, na drugi strani pa nasproti vseh vrst — Combe, Kasavu, Mobutu — izgubljajo žive.

Navedel bom samo nekaj uspehov vlade v Stanleyville: uničenje Mobutujevih padalcev, uspešno vkorakjanje v Katango in ustavitev posebne pokrajine Lualaba, pridobivanje ugleda v Leopoldvillu, poviganjanje s predstavniki OZN, uspešni napadi uporniških enot plemena Baluba in drugo. Zaradi takšnih pojavorov se odnos vedno bolj jasno. Mobutu se ne more več izgovarjati, da je Lumumba vodil nekakšno slevičarsko kongoško politiko, ker vsakdo ve, da dobiva ameriške dolarse, da bi preko njega prišli Američani do pravic, ki jih ne bi drugače dobili. Nevezane države se trudijo, da spor ne bi dobil prizvoka spora med bloki. Zahod se je očitno nagnil v to smer, medtem ko je Lumumbo, to je za njegove ljudi v Stanleyville, ne bi mogli tege trditi. Zato pridobivajo pozitivne sile vedno bolj na ugledu.

Vzroki belgijske krize

Belgijski delavci so stavkali štiri tedne in čeprav so senotni zakon v skupščini že sprejeli, se ni rečeno, da kriza ne bo dobila drugačne oblike in tudi drugačen konč. Osnovni vzroki so v sami belgijski družbi. Na eni strani so po vojni izredno močno koncentrirali kapital v monopolističnih družbah in podobno, pri tem pa niso skrbeli za modernizacijo industrije, saj so imeli poseben položaj, ker je bila njihova industrija skoraj neposkodovana. V prvih povojnih letih so skrbeli za dobičke, niso pa mislili na bodočnost. Morebitne nevšečnosti na gospodarskem področju so krili z davki in zunanjotrgovinskim dobički iz Konga.

Pred leti pa je zastarelost obratov prvič prisnila v javnost. Delavci v Valoniji so povedali, da tako naprej ne gre in da morajo kapitalisti misliti tudi na napredok, ne pa samo na dobičke. Za opozorila se niso zmenili. Na eni strani so v deželi zapirali rudnike, na drugi strani pa so v pretežno kmetijskem delu Flandrije odprali obrate za predelovalno industrijo. Tiste nezaposlene delavce iz rudnikov v teh tovarnah niso zaposlili, ker je bilo dovolj ljudi na vasi.

Sedaj, ko so zavozili svojo politiko v Kongu in ko se v gospodarstvu znašli pred polomom, pa je vlada pripravila zakon o varčevanju, ki so ga objavili pod imenom senotni zakon. Delavcem bi odvzeli vrsto pravic, da bi s takšnimi prihranki dobili denar. Delavci so porekli — NE in začeli stavkati. Dejanski izhod se vedno ni znan.

Varstvo družine — družbena skrb

Varstvo družine je obsežno področje dela tudi v ptujski občini, to je skrb za zdrav in nujen razvoj družine, ki ji posveča socialistična družba posebno skrb, kar je to zajamčeno v 26. člena zvezne ustawe, ki določa vidno mesto skrb naše družbe za čas in zivljene družine ter njene članove. Ta skrb sega daje na zdravstvo, vzgojo, socialno problematiko, komunalno dejavnost in na skrb za kulturno rast družine.

Skrb za družino je danes družbena skrb. Stavka zakoni, spreseti v naši domovini v zvezi s skrbjo za otroka in družbo ter praksa iz njihovega izvajanja potrjuje, da je družina vazna ustanova v naši družbi.

Delo občinskega sveta za varstvo družine v ptujski občini se deli v glavnem na dva dela, in sicer na stanovanjsko preprečevanje vročkov, ki kažejo zdravo rast družine in na pomoč v prmeru, kjer je do tega že prišlo in je treba družno občuvati s predtežjem predstavci in skrbci in sicer na stanovanjske skupnosti. Pomanjkanje ustreznih otroških prostorov v novih zgradbah kaže načrte na podcenjevanje družbenih skrb za otroke. Zato se ne čudimo, če so ceste izpred novih stanovanjskih zgradb marsikje otroška igrišča, kar seveda tudi ni brez posledic. Ponekod so vse to že upoštevani in v novih zgradbah načrti primerno sobjo za otroke, ki so v sili storjenega, kar je bilo vodilni inček v pravljiku.

Svojevrstni je problem otrok, ki jim morajo vzgojni domov nameniti, cesar jim družina ni dala. Nič manjši pa ni problem otrok, ki se vračajo iz vzgojnega domov v prejšnje, njim škodljivo okolje, namesto v novo, zdravljnjem potrebno in koristno okolje. Prizadevanje družbe ne sme biti zmanjšano. Kam z otroci, ki je v njih v domu vzbujena iskra zaupanja v boljše zivljene, ki jo je v družini pogresal. V občini so ljudje delavec, ki znane in-kje že imajo ljudi, ki so z njimi v dnevnem stiku. Povsod stecet priznavajo, da je to področje dela zelo važno, vendar ne ti toliko storjenega, kakor bi morale biti, če bi imeli za poslenega socialnega delavca. Vse-

kakor pa je uspeh že to, da marsikje probleme vidijo in jih po svojih možnostih tudi že resujejo v stanovanjski skupnosti in v nekaterih podjetjih ter zavodih.

Težje je gledati socialni dejavnici na podeželju. Da pa ne bi ostali samo pri tej ugotovitvi, se zavzemata svet za razširitev patronažne službe in za to, da bi se najprej lotili tistih vprašanj, ki so v večini primerov glavni vzrok vsega stvari.

Lani je svet temeljito proučil in analiziral obseg in vpliv stanovanjske problematike na družine. Najhujši je pomanjkanje ustreznih skrb za otroke, ki so prisilje načrti v marsikje tudi fizično obračunavanje med starši. Svet podpira začetno želje družin, da bi gradili investitorji tudi v bodoče praktična, zdrava in primerno opremljena stanovanja in stanovanjske zgradbe, v katereh bo dovolj prostora tudi za otrocke s prostori za razbremenitev družin v okviru stanovanjske skupnosti. Pomanjkanje ustreznih otroških prostorov v novih zgradbah kaže načrte na podcenjevanje družbenih skrb za otroke. Zato se ne čudimo, če so ceste izpred novih stanovanjskih zgradb marsikje otroška igrišča, kar seveda tudi ni brez posledic. Ponekod so vse to že upoštevani in v novih zgradbah načrti primerno sobjo za otroke, ki so poskrbeli za varstvo družine.

Manj kontroliiran je pri nas problem pastirščkov, ki jih je v občini nad 200. Nekatere družine pridejo tako do delovne moči, potrebne za čuvanje živine in za skrb za njo v hišu. Največ pastirščkov je iz Halov in hrvaške strani. Sicer ne začajajo v soli, jih tudi ostali vaški otroci ne začajajo, enako ne pri družinah. Pri svetu je komisija, ki

nezaupanje do takih otrok je večkrat za nje usodno. Kompleks manjševnosti je za mladega skrbca večkrat najhujši sovražnik.

Boljši izhod kot oddaja otroka v vzgojni dom je oddaja otroka družini, ki je voljna otroka vzeti in mu tudi pomenujti nov, topel dom. Seveda pride to v posledi, kjer se ni vse skupaj z otrokom zamujeno, kjer se posledice neurejene družinske življene niso povzročile preveč škode. Sedaj je v občini 70 družin, ki majno pri sebi druge otrocke, vendar je to število premašenost glede na velike potrebe. Zamisli se, da je največ teh družin, ki majno sebi otrocke drugih staršev, na območju Ormoža in Šubiča. V mestu skoraj ni režnikov, malo po njih je tudi v vseh na območju ptujske občine. Zato bo ta skrb v bodoče med prvimi.

Manj kontroliiran je pri nas problem pastirščkov, ki jih je v občini nad 200. Nekatere družine pridejo tako do delovne moči, potrebne za čuvanje živine in za skrb za njo v hišu. Največ pastirščkov je iz Halov in hrvaške strani. Sicer ne začajajo v soli, jih tudi ostali vaški otroci ne začajajo, enako ne pri družinah. Pri svetu je komisija, ki

skrb za njo. Izkorisčanje teh otrok je skoraj odpadlo. Nekaterim otrokom se drugje boljše godi kot doma, kjer jih je še več. Nov zakon, ki ga je v zvezi s tem sprejela naša družba, omogoča večjo kontrolo nad njihovim življenjem.

Alkoholizem je se vedno najhujši sovražnik urejenega družinskega življena nekaterih družin. Najtežje zrte tega pojavja so vedeni otroci. Vse se ni storjeno za odpravo tega zla, ki zapušča celo vedno več svojih žrtev — telesno in duševno defektivnih otrok.

Med začetno normalnega razvoja in zdravljave mladine stejejo soške kuhične, katerih mreža je v občini zadovoljiva. Potrebno je bo se izpopolniti. Ščasoma bo mogoče poleg zajtrka otrokom prizpravljati tudi opoldanski topel obrok hrane, da je bodo deležni vsi otroci. Organjske oblasti in v odboru množičnih organizacij zlasti pa soče kažejo za soške kuhične vse razumevanje in imajo tudi zasluge, da se je došlo šolskih luknj v nekaj letih uvedlo in utrdilo. Potreblja pa zaslužijo tudi starejši otroci, ki podprajo nabavljene obvezne otroci, ki podprajo nabavljene akcije za soške kuhične.

Omeniti je potrebno še zelo važna otroška letovanja v počitniščih, ki imajo namen zdravstveno utrditi otroke in jih pripraviti primeren oddih in razvedrilo ob morju. Ta akcija je zavzela precejšnjo širino. Samo Janske počitnice je v Biogradu na morju letovalo 520 otrok. Pri tem pa niso všetki otroci, ki so letovali na tabornih v planinah, za katere so poskrbeli ostale organizacije.

S tem pa se niso zoperne vse želje in potrebe v zvezi s skrbjo za varstvo družine, zlasti za varstvo mladih ljudi, ki si želijo v

uk, pa jih starši sami ne morejo dati ščit glede na preskrbne dohode. Z razvojem industrije je in občini v občini bodo dane ptujski občini v bodoče tudi večje možnosti za šolanje in zaposlitev mladine.

Od skupne vseote okrog 13 milijonov dinarjev, ki so bili lansko leto določeni za najnujnejše potrebe s področja varstva družine, je bilo poravnjeno skoraj 3 milijone za podprtje najnovejšem vajencem, nad 5 milijonov dinarjev za vzdrževanje otrok v domovih, skoraj 3 milijone dinarjev za režnino, nad 700 tisoč dinarjev za podprtje otrokom padlih borcev in žrtv fašističnega nasilja, 700 tisoč dinarjev za letovanje zdravstveno ogroženih otrok, 200 tisoč dinarjev za letovanje otrok članov Zvezde borcev, 200 tisoč dinarjev za počitniško košnijo na Pohorju in 100 tisoč dinarjev pa za Teden otroka.

O samem lanskoletnem delu sveta, o njegovem, širokem delovnem področju, o lanskoletnih uspehih, o analizi ter novih potrebah je ponatala predsednica sveta za varstvo družine tov. Katica Brečko na zadnjem anskičnem sejtu Občinskega ljudskega odbora Ptuj, na kateri je bilo delo sveta povabljeno in dano za letošnje leto nekaj novih pobud ter zagotovi, da bo občinski ljudski odbor tudi v 1961. letu določil za ta namen sredstva, ki bodo začetala za kritje najnujnejših potreb. Obenem je bilo poudarjeno, da je varstvo družine skrb naše celotne družbe, tako društev in organizacij kot vseh skupnosti ljudi in da bo le ob takem skupnem delovanju mogoče dosegati zaželjene uspehe.

V. B.

Delo protituberkuloznega dispanzerja v Ptiju

Protituberkulozni dispanzer je v občini Ptuj v letu 1959 v zdravstvenem domu v Ptaju je končno zopet dobil stalnega zdravljnika.

Ceprav je v boju z jetiko v vseh njenih oblikah sedaj lažji, ker imamo učinkovita zdravila, vendar na našem področju še ni zmogljivo izboljšati. Ta akcija je zavzela precejšnjo širino. Samo Janske počitnice je v Biogradu na morju letovalo 520 otrok. Pri tem pa niso všetki otroci, ki so letovali na tabornih v planinah, za katere so poskrbeli ostale organizacije.

Istočasno je protituberkulozni dispanzer pristopil k izvajanju široke zaščitne akcije cepljenja proti tuberkulozi — besezirjanju. Nihče ne more zboleli za tuberkulozo, če ni prišel v stik s tuberkuloznimi klicami, pa naj zivi pod se tako neugodnimi pogoji. Ce se nam posreči učiniti vse klice, ki bo s tuberkulozo končan. Klice pa ne živijo dolgo same, bohotijo se v telesu bolnika, on jih seje največ v svoji bližini, potem pa pa tudi daljnji okolici. Iz tega sledi, da so najbolj izpostavljeni okužbi člani družin bolnika in da moramo e-te najprej zaščiti. Cepiti moramo proti tuberkulozi vse tiste, do katereh bi lahko prisli tuberkulozni klice. To skupino ljudi imenujemo kontakt — potem ne posredni stik. Na področju ptujskega protituberkulognega dispanzerja imamo takih družinskih članov 2.800.

Razen teh so posebno izpostavljeni okužbi otroci, ki pridejo iz varnega omejenega okolja družine prvič v šolsko skupnost. Saj veste, da tudi otroške naležljive bolezni se širijo v družini, ko prvi otrok dozori za solo. To je druga skupina, ki jo je treba cepiti.

Program je skrbno pripravljen in zajema vse tista vprašanja, ki so za uspešno delo delavskih svetov in upravnih odborov najaktualnejša. Vodstvo družbeno-ekonomskoga sektorja se predvsem trudi, da zagotovi dobre in izkušene predavatelje iz Ptuja, Maribora in Ljubljane, tako da bodo vsa predavanja na primerni višini. Pričakujemo torej lahko, da bo sedemdeset seminar predsednikov delavskih svetov in upravnih odborov pomemben delež k uspešnejšemu delu delavskih svetov in nadaljnemu razvoju delavskega samoupravljanja v ptujski komuni.

Tretja skupina so mladoletniki, ki po končani šoli gredo v svet, v nadaljnji uk, ali pa v službo. Zoper menjajo življensko sredino, kot začetniki pogosto delajo pod težkimi pogoji službe ali ucenja, ki izpravljajo telesne moči in izpostavljajo dorascajoče večji nevarnosti obolenja. Tudi nove možnosti kontakta — stika z izvozni tuberkulozo — z bolnik, se pojavljajo. Moramo torej tudi to skupino, zadnje razrede soli cepiti.

Še eno skupino cepimo — to so otroci, ki živijo po internati. Kljub temu, da so vsi zdravstveno pregleđani preden so sprejeti v internat, se lahko zgodi, da se kak primer že v otroških letih zadržljivajo obolenje po prehladi ali gripi spet obnovi in v lahko nastala okužba večjega števila sovražnikov v prilikah skupnega internatskega življena.

Za zdravila tuberkuloznim bolnikom in cepljenje proti tuberkulozi — besezirjanju vseh teh skupin je Občinski ljudski odbor Ptuj odobril 2 milijona dinarjev, za katere se mu tudi na tem mestu najlepše zahvaljujemo. Res s predmetom pa bodo ta sredstva uporabljeni, če se bodo vsi prizadeti posamezniki v navedenih skupinah disciplinirano odzvali vsem vabilom in izvajali vsa navodila. Počebno nujno je razumevanje in sodelovanje šolskih uprav in odborov.

Pripravljalna dela so končana, medicinska sestra je specjalno za to nalogu usposobljena cepljenje je zaceleo, in ko bo nam, smo zopet velik korak dalje za začetno naših ljudi pred tuberkulozo.

Dr. Nada Pavličev

Kurentovanje 1961 v Ptiju

Pripravljalni odbor za letošnje kurentovanje v Ptiju in karneval se je v sredo 18. januarja 1961 zopet sestal in ugotavljal, kaj vse je že storjeno. Pripravljeno, da bo pustni festival uspel in kaj vse bo še potrebno storiti, da bo uspeh kurentovanja zagotovljen.

Odbor ima okvir, skoraj podrobni načrt za celotni etnografski in karnevalski del kurentovanja. Odbornikom in komisijam je naložena izvedba podrobnosti. Večina skrb, dela in odgovornosti je prenešena na delovne kolektive, nekaj na etnografske skupine in na posameznike. Letošnje kurentovanje mnogo obeta, pa tudi mnogo zahteva od organizatorjev. V nedeljo 12. februarja bodo Ptuj polne skupine prijavljene za (Nadaljevanje na 2. strani)</p

**gospodarske
VESTI**

»Agrotransport« - novo podjetje v Ptiju

Podjetje »AGROTRANSPORT« Ptuj s sedežem v Rajščovi ulici se je razvilo iz obrata Kmetijske strojne postaje v Ptiju v samostojno podjetje, ki so mu priznane vse pravice pravne

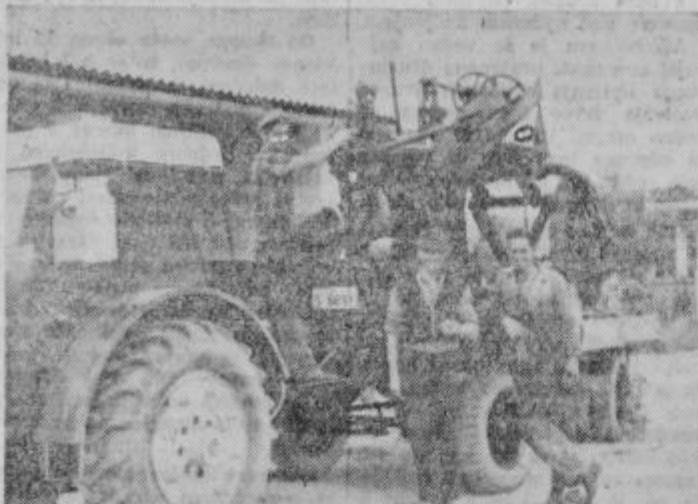
podjetje s sedanjim voznim parkom, ki bo moral biti dopolnjen z novimi ekonomskimi vozili.

Ce bo kolektiv podjetja tudi v bodoče tako skrbel in se za-

večjem delovnem območju, kjer ne more biti govora o skupnih topih malicah, o kosilu v menzi itd. Začitine in delovne oblike so ena izmed oblik skrbi za nje. Iz leta v leto misli kolektiv več na pravilno izkorisčanje do pustev, čeprav je večina članov kolektiva s podeželja. Za strokovno izobraževanje zelo skrbijo, saj pošljajo člane kolektiva na tečaje v kmetijsko strojno šolo, da si pridobijo kvalifikacije strojnika.

Nove kadre iščejo z razpisom. Tako dajo možnost priglasitve vsem, ki jih veseli delo pri podjetju.

Gled delavskega samoupravljanja so si funkcionarji podjetja tov. Vlado Škorjancem, tov. Stanko Seronem in tov. Leopold Lukman in ostali edini v tem, da je prejšnje redno sklicevanje delavskega sveta in upravnega odbora ter sindikalnih sestankov, zlasti pa tekoče obravnavanje vseh problemov zelo koristilo kolektivu in njegovim organizacijam upravljanja. Na novo nastali problemi so bili rešeni brez zavlačevanja. Tako bodo delali tudi v bodoče in so prepričani, da bo podjetje v bodoče lahko opravičilo svoj obstoj. Zanj bodo gorovili vsestranski uspehi, za-

Težka mehanizacija »Agrotransporta«

osebe s strani pristojnih organov, ki se zavedajo, da je v občini potrebno specializirano podjetje, ki bo lahko samostojno opravljalo strojno službo z goščnicami in buldozerji ter transportne usluge.

S težkimi stroji bo lahko to podjetje mnogo storilo v sadjarstvu, vinogradništvu, gozdarstvu, pri regulacijah in melioracijah, v gradbeništvu itd. Poleg teh del se bo podjetje lahko bavilo tudi z avtovozništvo in spredicjsko službo z vsemi razpoložljivimi sedanjimi in novimi vozili. V svoji avtomehanični delavnici je podjetje sposobno opravljati razne popravila za svoje potrebe in druge naročnike, ker ima tozadovne strokovne osebe.

Poslovno območje podjetja sta Slovenija in del Hrvatske za kmetijsko strojno službo, za transport pa celo na Jugoslavijo. Prejšnje usluge je podjetje v manjšem ali večjem obsegu že prej opravljalo razven spredicjske službe, ki jo je prevezlo s pripojitvijo »PREVOZNIKA« in si je pridobilo potrebne izkušnje tako glede uporabe, vzdrževanja in popravljanja strojev. Kadher — 52 zaposlenih — je rastel tekom 10 let s svojim podjetjem in samoupravljanjem. Na vse se je politično in strokovno ter tehnično usposobljeno. Ima sicer v glavnem stare stroje in vozila, kar predstavlja osnovno podjetje, vredno nad 100 milijonov dinarjev, s katero si bo ob pomoči politično teritorialnih organov pomagal dalje. V zadnjem času so k prejšnjim strojem dobili še z goščnicarja Ansaldo, ki bosta uporabljena pri krčenju gozdov ob Dravi za pridobivanje orne zemlje. Posebno skrb bo imelo

Upravno poslopje in garaže »Agrotransporta«

rilo član — delavci in nameščenci — stari od 18 do 40 let. Ri so pri delu navezani sami na se in na naročnike dela. Vsak je s svojim strojem na drugem delovisku in s svojo strokovno sposobnostjo opravlja težavna dela. Redno jih obiskuje kdo iz podjetja, se z njimi porazgovori o uspehih dela in o težavah. K njim prihajajo sami naročniki

dovoljstvo kolektiva in komune, zlasti pa zadovoljstvo naročnikov del in uslug.

Med prvimi delo, ki se jih je podjetje letos lotilo, je rigoljan na Kapeli in sodelovanje pri gradnji vinskih kleti v Ormožu in drugod. Transport nekoliko zavirajo običajne januarske inventure, vendar ni več daleč čas, ko se bo delo zopet v celoti ne-

Tudi pri regulacijah je dovolj dela za »Agrotransporte«

Tovarna »Zorka« v Šabacu je začela letos v novozgrajenem objektu tovarne izdelovati žvepleno kislino. V zadnjem času je vložil kolektiv v zgraditev novih obratov in za rekonstrukcijo starega obrata iz svojih skladov 660 milijonov dinarjev. Zgraditev novega, popolnoma avtomatiziranega obrata za proizvodnjo žveplene kislino so investirali 1 milijard 600 milijonov dinarjev. Novi obrati bodo dajali letno nad 54.000 ton žveplene kislino.

30.000 vagonov sladkor- ne pese predelane v 152 dneh

Tovarna sladkorja »Servo Miljalj« v Zrenjaninu je predelala v minuli odkupni sezoni skoraj 30.000 vagonov sladkorne pese in je iz nje izdelala nad 4.000 vagonov sladkorja, 14.000 vagonov rezancev ter 1.150 vagonov melase. Z odkupnega območja niso mogli prevzeti okrog 30 vagonov sladkorne pese zaradi slabih poti in nedostopnih krajev. Okrog 200 vagonov sladkorne pese bodo odstropili v predelavo sladkorni tovarni v Vrbasu.

Na območju sladkorne tovarne v Zrenjaninu je bil lani najboljši pridelek sladkorne pese v Jugoslaviji. Skoraj 30.000 vagonov od kupljene sladkorne pese je bilo predelano v sladkor v 152 delovnih dneh.

del in se zanimajo za delo stroja, za težave na terenu, za uspehe in probleme v zvezi s preveztim delom.

Največji razmah je prejšnji obrat KPPZ dosegel od 1957 do 1960. leta, ko je narasla realacija storitev za 400 odst. pri povečanju števila zaposlenih samo za 80 odst. Teh je bilo leta 1957 18. leta 1960 34, sedaj jih je s priključenim »Prevoznikom« 52.

Da je bilo mogoče dosegiti vse uspehe, ki so bili podlagi vsega poznejšega razvoja in napredka podjetja, je bilo potrebno stalno izboljševati organizacijo dela, urediti lastne delavnice, nabaviti lastno orodje, lotiti se izdelovanja delov, ki jih ni bilo iz uvoza. Potrebno je bilo vedno bolj gledati na vremenske prilike za dovršitev del in uslug in čim bolj skrajšati sezono počivanja strojev in ljudi zaradi neugodnega vremena. Tako bo tudi v bodoče. Dela je vedno več, kapaciteta strojev bo s pomočjo novih strojev povečana. Pri podjetju pa ni edino vprašanje strojev ampak tudi garaž za 15 strojev in njih priključice. Graditev garaže je na vidiku, dokončna lokacija pa še ni določena.

Podjetje z delovnimi mesti v svojih obratih labko mnogo več storje tudi za standard svojega kolektiva. Tega pa ne more podjetje »Agrotransport«, ki ima svoje ljudi stalno razdeljene po

kurentovanje, v mnogo večjem številu pa gledalci, občani iz raznih krajev naše domovine, tudi iz inozemstva. Kulturni užitek in razvedrilo bodo imeli na ulicah Ptuja, kjer bodo videli zanimive pustne skupine, za hrano in pičajo ter v prijetno toploči si bodo pomagali v gostišču, ki se bodo morala dobro pripraviti. Dobra kuhinja, dobra kapljica, solidna postrežba, pustna okrasitev lokalov in mesta. Prodanega bo mnogo barvastega papirja, balončkov, papirnih verig, trakov, mask, pustnih razglednic, spominkov in kurentov, ki jih bo priskrbel pripravljalni odbor, kurentskih zvončkov itd. Ptuj bo obogatil za nekaj novih izkušenj in glas o njegovem kurentovanju bo razširil še dalje po svetu.

Sedaj je poudarek vseh priprav na tem, da bodo vsi svoje naloga veste in resno opravili, da bodo brez nevolje utрпeli nekaj čreva v zvezi s pripravami in da

Obsežne naloge ribičev

OB OBČNEM ZBORU RIBIŠKE ZVEZE PTUJ

Zveza ribiških društev Ptuj se resno bavi z vprašanjem, kako bi nadalje razvila in utrdila ribiško športno pospeševalno in gospodarsko dejavnost v občini in odpravila vse težave in nepravnosti, ki jih kritizirajo delegati in da bi dosegla skupno z družinami Ptuj, Ormož, Lešje in Studenčnica čim več uspehov.

Zveza ribiških društev v Ptiju združuje skoraj 580 članov, od katerih odpade 239 članov na Ribiško družino Ptuj, 73 članov na Ribiško družino Ormož, 53 članov na Ribiško družino Lešje in 14 članov na Ribiško družino Studenčnica. Vsača od teh družin ima svoje območje, probleme, uspehe pa tudi težave. Skupno skrb in težave vseh je vprašanje, ali se vsako leto doseže tolikšno vlaganje mladega ribjega zaraoda kolikor znaša vsako leto izvor in uničenje z nihanjem vode ter s tovarniškimi odpakami.

V nedeljo, 15. januarja 1961. so se zbrali delegati v dvorani SZDL na Bregu, kjer je bil ta dan dobro pripravljen, vsebinsko zelo bogat občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi predstavniki Ribiške zveze iz Ljutomerja in Varaždina. Slednji je prinesel zveze Ptuj lepo spominsko darilo v znak

večletnega in vedno tesnejšega sodelovanja s sosednjimi zvezami.

Pohvalno se je dosedanjem odboru izrazil o ustanovitvi mladinske organizacije ribičev pri družini Ptuj, nadalje o uspehih športnega tekmovanja v republiškem merilu, o masovnem lovnu ribi na trgu, o prevzemu 20 hektarov površi ribnikov, o denarni pomoči Občinskega ljudskega odbora Ptuj v zvezi ter o odlikovanjih, ki so jih prejeli člani zveze.

Na zboru so delegati priporočili, da bi tudi bodoči odbor storil vse za nadaljni razvoj ribičev, da bi s pravili urečil, da si družine ne bi lastile večjih pravliev kot jih določajo pravila, da bi družine odvajale svoje finančne obveznosti, da bi pridobil več novih članov, da bi ustanovil tudi pri drugih družinah pionirske odseke, da bi presegli plan minimalnega vlaganja ribjega zaraoda in da bi družine uredile ribnik

za šport. Kritika na zboru se je nanašala predvsem na stanje rib v vodah in ribnikih, na izvajanje plana vlaganja ribjega zaraoda, na škodo zaradi odpak iz tovarn ter nihanje vode, na črni lov, na slaboto delo tožilcev v družinah in drugo, kar močno skoduje ribištvu ter jemlje člansku veselje do tega športa.

Zbor je dal nadalje več podob, kako bi Zveza Ptuj najlaže in najboljše gospodarila s prevzetimi ribniki v Podvinčih, v Velovlaku ter Pacinju, ki jih je preprestilo lani zvezi Ptuj Ribištvu Slovenije. S tem in ostalimi gospodarskimi spremembami je prevzela zvezce večje gospodarske skrbi, ki jih bo moral novi odbor tudi zmagovali.

Za predsednika zveze je bil ponovno izvoljen tov. Jože Muhič, za tajnika pa prof. Ivo Burger, v upravnem in nadzornem odboru ter za delegate za delegate na najdaljnecji člani zveze. Po končanem zboru je izbran na skupnem kosilu v gostilni na Bregu predsednik tov. Muhič predstavnik zveze iz Varaždina tov. Centrični ribički značko v zahvalo za spominsko darilo in za večletno sodelovanje ter se mu je obenem zahvalil za povabilo na občni zbor zveze v Varaždinu.

Razvoj avtomobilizma po svetu

Lani je bilo na svetu registriranih približno 113.200.000 avtomobilov, kar pomeni, da se je njihovo število v primerjavi s predloškim letom zvečalo nekako za 3%. Od omenjenega skupnega števila odpada približno 60% na avtomobile, ki so registrirani v ZDA, kjer je sedaj v prometu okoli 69.000.000 avtomobilov vseh vrst (osebnih, tovarnih in avtobusov). V Evropi je bilo lani registriranih približno 27.000.000 avtomobilov, kar je nekako za 2.700.000 več kot 1958. leta. Samo v Evropi se je lani torej povečalo število avtomobilov v primerjavi s predloškim letom za približno 10%.

Sejem mode pred koncem

Med tradicionalnimi specializiranimi sejmi, ki jih vsako leto prirejajo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, vzbujajojo v vrstah široke potrošnje posebno zanimanje zlasti specializirani sejni konfekcije, modnih tkanin in usnjenih izdelkov. Ti modni sejni so namreč še posebno zanimivi ne samo po tem, da vsako leto odpirajo novo sejno sezono v Jugoslaviji, temveč zlasti, ker pravočasno seznanjajo potrošnike s celotno izbiro modnih novitetov, ki jih lahko pričakujejo v trgovinah. Hkrati pa ti sejni omogočajo široki potrošnji neposredni stik s proizvajalcem, katerim lahko tako neposredno posredujejo svoje mnenje in predloge za nadaljnjo proizvodnjo.

VI. specializirani sejem »Mode 1961«, ki je od 1. do 22. januarja 1961 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je tudi tokrat omogočil proizvodnji, da bo pravočasno pokazala trgovinski mreži in potrošnikom svoje najnovije modne desene, barve, modele, kvalitete itd. raznih izdelkov iz tekstila, usnja in drugega blaga za vse moderne sezone do naslednjega modnega sejma. Proizvodnja bo s tem tudi tokrat izvrnila važno vlogo vzgajanja okusa potrošnikov, katerih potrebe in želje vzpostavljajo tudi s pomočjo novih novih modelov in konceptov, ki jih bo prinašala s sejma.

V premem delu tečaja so se načile tečajnice načeti kroje in krojili, v drugem pa šivati. Vsebujejo pa še nasveti za ustrezno izdelavo in zavzetje za uspešno zavzetje. Tečaj je vodila strokovna učiteljica pri servisu »Mirens« iz Maribora tov. Justina Vodušek. Tečaj je trikrat: tedensko po tri ure in več. Zavod za pospeševanje gospodinjstva na Ormožki cesti je dal na razpolago dvorano, tovarna »Mirens« pa devet strojev, od katerih so odsuplile tečajnice tri stroje.

V premem delu tečaja so se načile tečajnice načeti kroje in krojili, v drugem pa šivati. Vsebujejo pa še nasveti za ustrezno izdelavo in zavzetje za uspešno zavzetje. Tečaj je vodila strokovna učiteljica pri servisu »Mirens« iz Maribora tov. Justina Vodušek. Tečaj je trikrat: tedensko po tri ure in več. Zavod za pospeševanje gospodinjstva na Ormožki cesti je dal na razpolago dvorano, tovarna »Mirens« pa devet strojev, od katerih so odsuplile tečajnice tri stroje.

V premem delu tečaja so se načile tečajnice načeti kroje in krojili, v drugem pa šivati. Vsebujejo pa še nasveti za ustrezno izdelavo in zavzetje za uspešno zavzetje. Tečaj je vodila strokovna učiteljica pri servisu »Mirens« iz Maribora tov. Justina Vodušek. Tečaj je trikrat: tedensko po tri ure in več. Zavod za pospeševanje gospodinjstva na Ormožki cesti je dal na razpolago dvorano, tovarna »Mirens« pa devet strojev, od katerih so odsuplile tečajnice tri stroje.

za vsako lepo besedo, najboljši nasvet.

Ob koncu tečaja je dobila vsaka tečajnica potrdilo — spričevalo tovarne o obiskovanju tečaja s podpisom predstavnice servisa v Mariboru. Vse so se zavzelile tovarni, učiteljic in upravnici zavodov za pospeševanje gospodinjstva, Vodarjevi za vso pozornost in skrb.

Učiteljica tov. Vodušeka se je v ptujskih tečajnicah in prostoru tečaja, o discipliniranosti in zavzetosti tečajnic za uspešno zavzetje, pojavila vseč. Vse je bila nujnega družbenosti in se je nanje zelo hitro predvedla. Če bo se mogoča, jih bo omogočila še poletni tečaj, kakor bi ga rade imele, da bi se naučile krojiti in šivati tudi poletne stvari.

Tov. Vodušeka uč. del tečajnic uporabljati šivaci stroj »Mirens« (Foto: J. Vodušek)

Iz naših mest, mesto in vasi

S konferenco zdravstvenih delavcev v Kidričevem

Kolektiv zdravstvenih delavcev v Kidričevem je eden izmed prvih zdravstvenih kolektov v ptujski občini, ki je na svoji predvojni konferenci v okviru sindikalne podružnice, zelo burno in poudobno razpravljal o novostih, s katerimi se predvideva ečastnost v zdravstveni službi, z ozirom na svobodno izbiro zdravnika in nov način nagrajevanja zdravstvenih uslužbencev.

Cleni tega mšnjega kolektiva, ki steje 26 uslužbencov, se dobro zadevajo, da stoj pred njimi večka načela, kako organizirati zdravstveno službo, da bi tehnično in strokovno ustrezli potrebam delavcev največjega industrijskega objekta v občini in močnemu kmetskemu zaledju na tem področju. Gleda na mščnost svobodne izbire zdravnika bodo delavci in svojci v bodoče koristili najbolj zaupne zdravnike. Zaupanje pa je mogoče dosegči, le z vso-kvalitetnim delom, ker je mogoče le ob zadostnem številu kvalitetnega strokovnega kadra in zdravstveno-tehničnih pomočnikov, brez cesar znanosti v moderni medicini od-pove. Naloga zdravstvenega kolektiva poleg občinskega preventivnega dela je torej z lastnimi močmi in lastnimi pomočki zdraviti bolnike in jih čimprej usposobiti, kajti s tem bodo gospodarske organizacije mnogo pr hranile na stroških prehajanja bohnikov v oddajene, bolje organizirane zdravstvene zavode.

Kolektiv zdravstvenih delavcev v Kidričevem, ki ima dokaj dobro urejene prostore in tudi zadovljivo tehnično izpoljenost (poleg dveh splošnih ambulanti mašček specialističnih ambulanti, dispanzerjev, röntgenskih oddelkov, klinično-diagnostičnih laboratorijskih oddelkov in zobno ambulanti), je na konferenci razpravljal o najbolj perečem problemu kolektiva, n sicer o strokovnih kadrih. V zadnjih dveh letih je kolektiv zapuščilo 9 medicinsko-strokovnih kadrov. Preti nevar-

nost, da bo odšlo še nekaj srednje in nižje strukturnih uslužbenec. Na konferenci so uslužbenici kolektiva jasno povedali svoje misli in oceno varov, zaradi katerih je nastalo perečje vprašanje zdravstvenih strokovnih kadrov. Eden bistvenih razlogov je getovo nezadostna medsebojna povezava sindikalne podružnice s podružnico Tovarne glinice in aluminijske. Važno pa je tudi stanovanjsko vprašanje za same. Samo uslužbenici kolektiva Zdravstvenega doma, k sestavljanju večino srednjega in nizjega medicinskega kadra kažejo tudi prisutni delavci in drugi samski de-

lavci na tem območju, so prisiljeni stanovati v tukajnjem hotelu, kjer plačujejo za samsko sobo 5000 dinarjev.

O navedenih problemih in vzrokih odpovedi v odkoda strukovnega kadra bodo verjetno razpravljajo tudi druge manjše sindikatne organizacije v Kidričevem.

Ob koncu konference so članiki kolektiva predlagali najboljše člane sindikata za novi izvršni odbor sindikalne podružnice, ki bo imel v tem letu dokaj obširno in težko načelo za izboljšanje dela v sindikalni podružnici in krepitv zdravstvenega dela na območju Kidričevega.

JS

Iz Velike Nedelje

Po sklepu zborov obč. LO Ormož bo ustanovljen pri Veliki Nedelji krajevni urad. Uradni prostor bo v Zadružnem domu. S tem sklepom in z začetkom uradovanja v Veliki Nedelji bo v veliki meri ustrezeno želi prebivalstva, ki je doslej izgubljalo mnogo časa z odhajanjem v Ormož po uradnih opravkih.

V nedeljo 15. januarja t. l. je osnovna organizacija Rdečega kriz za pregledala svoje lanskoletne delo. Ugotovljeno je bilo, da se je organizacija lani ugodno razvijala. Svoje vrste je okrepila z vrsto novejih članov, počenega pa je povečala število prostovoljnih krvjadičev. Ustanovljene so bile štiri postaje prve pomoči, ki so zadovoljivo urejene. Prirejeni so bili razni tečaji za kmečka dekleta in tečaji prve pomoči. Rdeči kriz pomaga tudi pri oskrbovanju šolske mlečne kuhinje, v kateri prejemajo otroci tečno hrano.

Lovska družina Velika Nedelja povezuje veliko število članov zelenih bratovščine. V sedanjem času posvečajo velikoneljski lovci veliko pozornost zaščiti in hrانjenju divjadi. V revirjih imajo v glavnem zajce, fazane, jerebic in sr-

ne. Na določenih področjih ne strejajo divjadi nikdar, da se lahko nemoteno razmnožuje. To je pripomoglo k lepemu dvigu staleža divjadi.

Kakor je potrdil zastopnik občinske gasilske zveze na občnem zboru, zasluzijo velikoneljski gasilci vso povhodo. Lansko leto so si lepo uredili notranjost gasilskega doma, vzgojili poveljniški kader in razširili gasilsko literaturo. Prirejali so tudi razne ekskurzije ter ustanovili pionirske desetine.

Televizor v Zadružnem domu omogoča številnim prebivalcem Velike Nedelje in okolice zasedovanje vseh vrst televizijskih oddaj. Posebno navdušena je mladina, ki množično gleda posebno mladinske oddaje.

AK

Pomožna ambulanta v Žetalah

Po 4 letih bo ordinacija v Žetalah zopet odprla svoja vrata za bolnike. Delal bo ob torkih in četrtkih popoldanom od 14. (2. ure) dalje novi zdravnik ptujskega zdravstvenega doma dr. Vladimir Petrič. Poznana je obremenitev

Tonček iz Haloz se sedaj kopaja v Dravi

20-leten dečko srednje postave, ravne hoje, lahko oblecen, pekovski vajenec, Anton Beššek iz Ptuja, doma iz Velikega Okiča, pri Leskovcu v Halozah, si je v kratkem času mrzljih zimskih dni nabral precej občudovalcev. Ti se na poti iz službe čez nogi cestni most čez Dravo in Ptuj v gručah ali posamično, pa tudi vzdolž obale nad mostom, za nekaj minut dnevno ustavijo in občudujejo mladega vročekrveža, ki prihaja okrog 14. ure na kopanje v Dravo.

Mnogi skrimajo z glavo in se sprašujejo, kaj je temu mlademu, da ga ne moti niti mrzel zrak niti ledonomrzla Drava, niti sneg, da se ne bi slekel in sezul in kar zlepa, z obrežja na desni strani Drave, z bira nad bivšim starim mostom mahnil v Dravo in jo z lahkoto preplaval enkrat, dvakrat, trikrat... Nekateri mu priznavajo, da je enakovreden kopalcu v Saviji pri Pančevu, ki se kopja vsako zimo v zaledeni Saviji in ki se je pred nedavnim sončil v kopali na snegu. Vnetje možganke mrene bo mi gotovo pokvarilo ročne.

(Foto: J. Vrabl)

plaščih z dvignjenimi ovratniki. Vodo ne skremo pozimi na glavo, ker jo varujem. Vnetje možganske mrene bo mi gotovo pokvarilo ročne.

Tonček se smehlja in pravi: »Že tri leta se utrijujem v mirazu s kopanjem v ledonomrzli vodi in sem brez nahoda, prehlađa, mokrih robčkov in potnih žepov raznih aspirinov in drugih zdravil proti prehladi, gripi, kašlu in podobno. Z redno vajo in s sistematičnim privajanjem na mrzlo vodo in zrak ter na lahko obleko bi rad dosegel trdno zdravje in odpornost. Upam, da mi bo to uspelo. Pri sedanjih utrijevanjih vajah se dobro počutim in ne niti malo ne gane, ko se drugi ob pogledu name, ko sem v vodi, stresajo v

maloštevilnega kadra Zdravstvenega doma Ptuj na našem območju, zato je morala ta naša najbolj oddaljena ambulanta čakaniti tako dolgo.

Določena sta dva dneva — torek in četrtek za ordinacijo, ker dopolnjujeta delo podlehnitske ambulante, ki je odprta ob ponedeljkih, sredah in petkih. Tako ima sedaj prebivalstvo tega dela naše občine 5 krat tedensko bližnjo osnovno zdravstveno pomoč.

Zdravstveni dom Ptuj

Anton Beššek je preplaval Dravo in se slikal go, leže na snegu ob Dravi.

(Foto: J. Vrabl)

polti in daleč vidne rdečice po vsem telesu ter modri ustnic ni bilo na njem znaka, da ga žebe. Pojasnil mi je še, da Drave ni težko preplavati. Ta dan je ostal 2 uri na kopanju. Občudovalci niso združili do konca. Preveč jih je zelo... Tonček pravi, da so mu komentarji ljudi dobra znanja, vendar smatra, da je med njimi mnogo faks trdnih kot je on, le da se zaradi predskoda ostali ne upajo pojaviti pozimi v kopalkah...«

Ko sem Tončku pojasnil, da ga bom predstavil v kopalkah javnosti, se je nasmejal. »Napisite,« je rekel, »mogoče se mi bo še kdo pridružil!«

Beššek Tonček iz Velikega Okiča je v podjetju priden in na mestu. V njegovem kolektivu upajajo, da bo ob pravilnem ravnanju s svojim naravnim bogastvom, z zdravjem, Anton Beššek lahko učakal visoko starost v vrstah pekovskih pomočnikov in mojstrov, čeprav je v mladih letih poznal dve skrajnosti, vročo pekovsko peč in ledrenomrzlo Dravo...«

V. J.

Sindikalni koledar

V petek, 20. januarja, bo ob 8. uri letnja plenarna seja plenuma občinskega in sindikalnega sveta Ptuj. Plenum bo razpravljalo o problemih, načilih in vlogi sindikalne podružnice javnih služb. Poseben podelitev bo veljal predvsem za zdravstvene službe in socialnega zavarovanja, probemom solstva in prosvetnih delavcev, problemom drugih javnih služb, problemom nagrajevanja in družbenega upravljanja ter notranjim odnosom v ustrojstvih in zvezah. V drugem delu bo plenum obravnaval načile v zvezi z izvajanjem letnih občnih zborov sindikalnih organizacij in drugih tečajnih vprašanj. Na plenumu bo imenovan več pomembnih skupov. Na plenumu so počet članov povečani. Še predsedniki sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev in drugih javnih služb.

V sindikalnih podružnicah začedov in ustanovih bodo v času do 20. januarja občne kongrese k referenčne v zvezi s pravilnimi načili občnih zborov. Članstvo bo na predvsem konferenčnih razpravljalih o najbolj perečih problemih v zavodih in ustanovah o smernicah za nov delovni program in o kandidatih za nova vodstva.

V ponedeljek, 23. januarja 1961 ob 16. uri bo v sejni dvorani na Magistratu, redno posvetovanje predsednikov sindikalnih podružnic. Na posvetovanju, ki bo vodil tovarnički zbor Drago Župančič, bo razprava o načilih, ki štejejo do 100 čakov. Izvajajo po enega delavnata, vse druge sindikalne podružnice pa vložijo na vseh nadaljnjih članov po enega delegata. Predsedstvo priporoča članstvu, naj zvoli za delavnate najzlastnejše in najaktivnejše iz starih vrst ter im s tem izreče svoje največje priznanje in zaupenje za počitovanje in začetno delo in skrb za svoje člane.

V ponedeljek, 23. januarja 1961 ob 16. uri bo v sejni dvorani na Magistratu, redno posvetovanje predsednikov sindikalnih podružnic. Na posvetovanju, ki bo vodil tovarnički zbor Drago Župančič, bo razprava o načilih, ki štejejo do 100 čakov. Izvajajo po enega delavnata, vse druge sindikalne podružnice pa vložijo na vseh nadaljnjih članov po enega delegata. Predsedstvo priporoča članstvu, naj zvoli za delavnate najzlastnejše in najaktivnejše iz starih vrst ter im s tem izreče svoje največje priznanje in zaupenje za počitovanje in začetno delo in skrb za svoje člane.

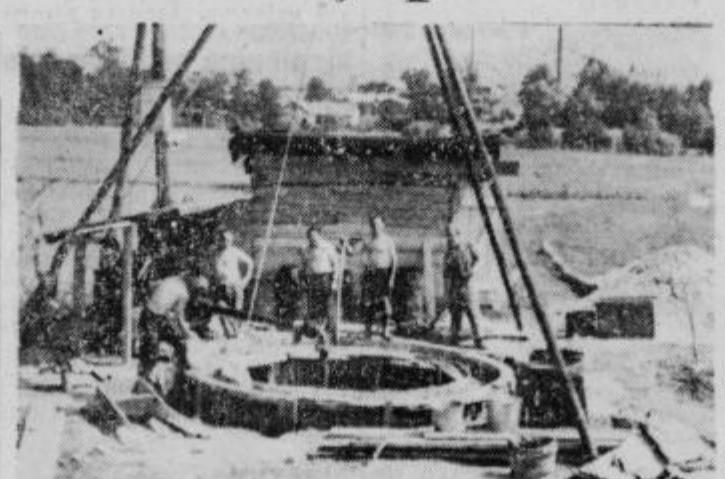
V torek, 24. januarja 1961 ob 16. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj prva redna seja Komisije za pravno pomoč članom sindikata. Na seji bo komisija izdelala svoj poslovnik in program dela.

V sredo, 25. januarja 1961 ob 16. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj sčupna seja komisij za delavsko in družbeno samoupravljanje, gospodarska in komunalna vprašanja in komisije za skrb o delovnih ljudeh. Na seji bodo podrobne proučili najaktualnejše naloge komisij v zvezi s pravilnimi načili občnih zborov Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, ki bo konec aprila 1961.

V četrtek, 26. januarja 1961 ob 16. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj prva redna seja upravnega odbora delavskega kluba sindikatov Ptuj. Na prvi seji bodo izdelali poslovnik kluba in proračun za leto 1961.

Iz programa in zapiskov Občinskega sindikalnega sveta

Letošnja velika skrb - vodovod v Majšperku

Sedaj dela pri studencu v Majšperku počivajo in se bodo spomnili nadaljevala.

(Foto: J. Vrabl)

Z izvedbo vseh priporočenih mer in kontrol ter analiz ob močni dokončno odpraviti vsako bojaz, da b karkoli kvarejo vodo v studencu in podzemni poplavah, ko s temna in podzemna voda ter fekalne zmesejo in prepavljajo travnike okrog studenca.

Veččlanska komisija si je dobro ogledala teren in je po proučitvi obstoječega stanja dala minenie, da je potrebno podvzet vse potrebne mere, da bo končni rezultat do majšperškega vodovoda, obenem pa je predlagala ukrepe za zagotovitev, da ne bo mogla nit podzemna voda niti cikelja ali površinska voda vplijeti na vodo v studencu, ki je na travnikih, na vodni žili že izkopan.

Načili so početno ene izmed zelo

važnih živiljenjskih vprašanj — pitne vode in njene uporabe potom vodovoda.

VJ

v sindikalnih podružnicah začedov in ustanovih bodo v času do 20. januarja občne kongrese k referenčne v zvezi s pravilnimi načili občnih zborov. Članstvo bo na predvsem konferenčnih razpravljalih o najbolj perečih problemih v zavodih in ustanovah o smernicah za nov delovni program in o kandidatih za nova vodstva.

★

Občinski sindikalni svet Ptuj pripravlja skupaj s sindikalno podružnico okrajnega sodišča Ptuj ustavnitev pravne posvetovalnice za čane sindikata pri občinskem sindikalnem svetu Ptuj. Pravna posvetovalnica bo v brezplačno pravno pomoč in nasveti vsem članom sindikata in bo reševa vse pritožbe članov s področja zakona o delovnih razmerjih in podobno. Sklep o ustavnitev bo sprejet plenum občinskega sindikalnega sveta na svojem tretjem zasedanju. Pravna posvetovalnica bo vredno enkrat tedensko v popodanskem času pri občinskem sindikalnem svetu Ptuj.

★

Konec januarja 1961 bo občinski sindikalni svet Ptuj sklical zbor zavarovancev po večnih enotah. Na zborih zavarovancev bo skupaj zavarovanje seznani zavarovanci o upravljanju sredstva socialnega zavarovanja in vsem drugimi potebnimi s področja socialnega zavarovanja.

★

Na deveti redni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Ptuj je bil imenovan za upravnega delavskega kluba sindikatov Ptuj tov. Franc Čeh, član plenuma občinskega sindikalnega sveta

Pogled na del Majšperka

(Foto: J. Vrabl)

Knjige Prešernove družbe 1961

Prvi končan leta 1960 je Prešernova družba razposila svojim članom zbirko svojih knjig za leto 1961. Im sicer so dobili člani za redno letno članarino 360 dinarjev: koledar Prešernove družbe za leto 1961, roman Lidije Sejulin Virineja, Jacka Londona Zgodbe s severa in juga, Clementa Richeria pustolovski mladinski roman Ti-Kojo in njegov morski pes, Vitka Museka film, poleg tega pa še za doplačilo 150 din knjiga Živalski svet dr. Antona Polanca ali praktični priročnik Naše stanovanje.

Člani, ki so v začetku leta 1960 narečeni vse knjige, torej pet knjig iz redne zbirke in dodatni knjigi, so dobili vseh sedem knjig za 600 dinarjev. Poleg tega so vsi naročniki celotne zbirke bili soudeleženi pri bogatem nagradnem zrebanju dvajsetih lepih praktičnih in velikega števila knjižnih nagrad.

Letašnja knjižna zbirka Prešernove družbe zasluži, da si jo ogledemo nekoliko podrobnejno. Koledar za leto 1961 je lepo umetniško opredeljena knjiga z vrsto poučnih in zabavnih seštevkov z najrazličnejšimi področji, ki jih zaslužuje silehni, državljani.

Ronan Lidija Sejulin Virineja obravnava podobo preproste ruske žene med prvo svetovno vojno, ki se izkoriscana od vseh zateče k vodcu Sovusu, s katerim odide v revolucion. V spoznanju, da prihaja nov svet se zanj in za revolucion tržuje. Vojno čutimo v zgodi pravzaprav iz raznih malenkosti, slikovito pa je prikazano življenje v ruski vasi v obdobju revolucije.

Knjiga Zgodbe s severa in juga Jacka Londona vsebuje novele: Hotel je zanetil ogenj, Mehikanc, Pegan, V makedonski rogoznic, Mapuhijeva hiša; V teh novelah nam svetovno znani pisec novel Jack London popelje v vse kraje svojega pisateljskega udejstvovanja.

Kaj bi zgubljali besede, vsak kdor bo videl letošnjo zbirko Prešernove družbe ter primerjal ceno, ki jo plačajo člani za tak lep knjižni zaklad, ne bo okleval z vpisom, da bi tudi sam delen vsej v prihodnjem pri dariovih, ki jih vsako leto razdeljuje Prešernova družba.

Ti-Kojo in njegov morski pes je knjiga Clementa Richeria za mladino. Pustolovski roman se dogaja pod vročim soncem Karibskega morja. To je zgoda o mlademu zamorčku Ti-Koju, ki skace turistom v zabavo v morske globine po novice. V morju se spriznati z mladim morskim psom, s katerim doživlja velike pustolovske vse do velikega vulkanskega izbruhu.

Knjiga je bila prevedena v mnoge jezike in bo prav gotovo razveselila številne mlade brašce lepih mladinskih knjig.

Vitko Musek je v letošnjo Prešernovo knjižno zbirko prispeval vodnika v svet filmske umetnosti. Brašcem postavlja na pravo mesto vrednote filmov in jih uči lečiti zrno od pleva. Skratka, Musekovo delo je zelo koristen napotek vsem, ki se zanimalo za filmsko umetnost.

Živalski svet dr. Antona Polanca — letošnji zvezek vsebuje srečanje z živalskimi tropiskimi pragozdov — je nadaljevanje opisanja živalskega sveta, ki je brašcem knjižnih zbirk Prešernove družbe že priljubljeno čitavo.

Priročnik Naše stanovanje bo zelo dobrodošla knjiga vsakemu, ki si hoče urediti stanovanje na sedemnastem način. Vsebuje navodila za lepo opremo, pohištvo, razmestitev, praktične nasvete za

smotorno vzdrževanje stanovanjskih prostorov in drugo, kar bo koristno uporabil vsak pri urejanju in vzdrževanju svojega stanovanja.

Kaj bi zgubljali besede, vsak kdor bo videl letošnjo zbirko Prešernove družbe ter primerjal ceno, ki jo plačajo člani za tak lep knjižni zaklad, ne bo okleval z vpisom, da bi tudi sam delen vsej v prihodnjem pri dariovih, ki jih vsako leto razdeljuje Prešernova družba.

Ti-Kojo in njegov morski pes je knjiga Clementa Richeria za mladino. Pustolovski roman se dogaja pod vročim soncem Karibskega morja. To je zgoda o mlademu zamorčku Ti-Koju, ki skace turistom v zabavo v morske globine po novice. V morju se spriznati z mladim morskim psom, s katerim doživlja velike pustolovske vse do velikega vulkanskega izbruhu.

Knjiga je bila prevedena v mnoge jezike in bo prav gotovo razveselila številne mlade brašce lepih mladinskih knjig.

Vitko Musek je v letošnjo Prešernovo knjižno zbirko prispeval vodnika v svet filmske umetnosti. Brašcem postavlja na pravo mesto vrednote filmov in jih uči lečiti zrno od pleva. Skratka, Musekovo delo je zelo koristen napotek vsem, ki se zanimalo za filmsko umetnost.

Živalski svet dr. Antona Polanca — letošnji zvezek vsebuje srečanje z živalskimi tropiskimi pragozdov — je nadaljevanje opisanja živalskega sveta, ki je brašcem knjižnih zbirk Prešernove družbe že priljubljeno čitavo.

Priročnik Naše stanovanje bo zelo dobrodošla knjiga vsakemu, ki si hoče urediti stanovanje na sedemnastem način. Vsebuje navodila za lepo opremo, pohištvo, razmestitev, praktične nasvete za

HADJINA Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas (Zorec ing. Egon), predavanje z rabe episkopa ob 18,30 v soli.

PTIJ Sola za živiljenje: seminar od 16. do 20. ure, predavatelji: dr. Pavličev, dr. Neudauer Ljuba, dr. Kristan Br.

25. I. 1961. — MAJSPERK

Osvobodilna gibanja v Afriki (Maučec Matija) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

HAJDINA Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas (Zorec ing. Egon), predavanje z rabe episkopa ob 18,30 v soli.

PTIJ Sola za živiljenje: seminar od 16. do 20. ure, predavatelji: Horvat Stane, Šepc Kristina, Šepc Karel.

26. I. 1961. — MAJSPERK

Sodobna regulacija rojstev (dr. Kristan Branko) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

SOLA ZA STARŠE I: Prva kljubovalna doba, (Krajičić Zora) ob 18. uri v Domu Svobode.

27. I. 1961. — JURŠINCI

Sodobna regulacija rojstev (dr. Kristan Branko) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

SPUHLJA Bolan in zdrav otrok (dr. Požman Aleksander) ob 18,30 v soli PGD.

28. I. 1961. — CIRKOVCE

Filmski spored s komentarjem ob 18. uri v soli.

29. I. 1961. — VITOMARCI

V. Kongres in poglobitev socialistične demokracije (Mršek Andrej), predavanje s filmom ob 8. uri v soli.

VIDEM

Vtič s potovanja po Bolgariji (Gorjup Branko), predavanje ob spidiaskopu ob 7,30 v soli.

LEŠKOVEC

Filmski spored s komentarjem ob 14. uri v soli.

PODEHNICKI

Filmski spored s komentarjem ob 16. uri v soli.

LOVRENC

Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas (ing. Zorec Egon), predavanje z diafilmom ob 7. uri v dvorani PD.

O morebitnih spremembah bodo prizadeti IC pravočasno obveščeni. Delavska univerza Ptuj, Trg Mladinskih brigad 4/I, telefon 225.

Večerna politična šola

Ptuj

Torek, dne 24. januarja 1961 ob 16. uri tema B 3 — Nacionalno vprašanje I. del. Predava Viktor KNEZ.

Bilo je pred nedavno, med zadnjim odmocom v naši soli.

Skoraj vsi smo sedeli v učilnici, vsak zatopilen v svoje misli in skrbci; nekateri so natihoma ponavljali snov prejšnjega predavanja, drugi pa smo mislili na blizujoče se novoletne praznike. Čakali smo na predavatelja.

Drugač kot sicer so se tokrat odprla vrata. V učilnico ni vstopilo predavatelj, ampak gojenec naše šole. Pritekel je po hodniku do vrat z brzjavom v roki. Vsi smo opazili, da ima brzjavko in smo ostromeli. Za koga in kakšna vest! Namenjen je bil našemu najboljšemu tovariju Cvetku, ki mu je v partizanski padel oče, mati pa je stalnoboleha. Vse naše oči so se uprli v Cvetkov obraz. Brzjavka, tačno nenašljena, je kateri željo, da bi okrevala in še dolgo ostala ob sinovi strani. Želeli smo mu srčno pot in da bi se vrnil med nas z vestjo, da je njegovi mama zopet boljše in da bo sedaj lažje počakala na sledče svidenje.

Naše mame so daleč od nas, na nas mislijo in nam pišejo. Vesti od njih so za vsakega najlepše dojetje. Vsem nam je misel na mamo kot neugasljiva plamenica in smo vsi kot eden, ce je kateri težko. Cvetkova mama je za nas ena izmed nešteneh mamic v naši domovini, ki ji želimo vse dobro in upamo, da bo naš tovarij Cvetko po vrtniti med nas zopet nasmejan.

Franc Maoč, pojedec podoficerske šole

Varaždinsko gledališče pripravlja za to sezono Nebdalovo opereto »Poljska kriš«. Te dni je začel dirigent Davorin Hauptfeld z vajami pevskega zbora in orkestra. Pevske vloge se že razdeljene. Prvikrat bosta v glavnih vlogah nastopala Nada Kahn in Rudolf Ljubić. Imenovana sta nastopala kot solista na turneji gledališkega orkestra. Režiser predstave bo Slavko Midžor, režitelj gledališča iz Karlovca.

Ce bo dovolj zanimanja, bo v tej sezoni več obiskov gledaliških predstav Ptujčanov v Varaždinu.

Franc Maoč, pojedec podoficerske šole

Delavska univerza Ptuj

24. I. 1961. — IC GORIŠNICA

V. Kongres SZDL in poglobitev socialistične demokracije (Mršek Andrej), predavanje in film, ob 18,30 v soli.

MOŠKANCI

Sodobna regulacija rojstev (Kristan dr. Branko) v domu KZ ob 18. uri.

PTIJ

Sola za živiljenje: seminar od 16. do 20. ure, predavatelji: dr. Pavličev, dr. Neudauer Ljuba, dr. Kristan Br.

25. I. 1961. — MAJSPERK

Osvobodilna gibanja v Afriki (Maučec Matija) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

HADJINA Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas (ing. Zorec Egon), predavanje z rabe episkopa ob 18,30 v soli.

PTIJ Sola za živiljenje: seminar od 16. do 20. ure, predavatelji: Horvat Stane, Šepc Kristina, Šepc Karel.

26. I. 1961. — MAJSPERK

Sodobna regulacija rojstev (dr. Kristan Branko) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

SOLA ZA STARŠE I: Prva kljubovalna doba, (Krajičić Zora) ob 18. uri v Domu Svobode.

27. I. 1961. — JURŠINCI

Sodobna regulacija rojstev (dr. Kristan Branko) ob 18. uri v Domu Svobode predavanje z diafilmom.

SPUHLJA Bolan in zdrav otrok (dr. Požman Aleksander) ob 18,30 v soli PGD.

28. I. 1961. — CIRKOVCE

Filmski spored s komentarjem ob 18. uri v soli.

29. I. 1961. — VITOMARCI

V. Kongres in poglobitev socialistične demokracije (Mršek Andrej), predavanje s filmom ob 8. uri v soli.

VIDEM

Vtič s potovanja po Bolgariji (Gorjup Branko), predavanje ob spidiaskopu ob 7,30 v soli.

LEŠKOVEC

Filmski spored s komentarjem ob 14. uri v soli.

PODEHNICKI

Filmski spored s komentarjem ob 16. uri v soli.

LOVRENC

Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas (ing. Zorec Egon), predavanje z diafilmom ob 8. uri v dvorani PD.

O morebitnih spremembah bodo prizadeti IC pravočasno obveščeni. Delavska univerza Ptuj, Trg Mladinskih brigad 4/I, telefon 225.

Večerna politična šola

Ptuj

Torek, dne 24. januarja 1961 ob 16. uri tema B 3 — Nacionalno vprašanje I. del. Predava Viktor KNEZ.

Bilo je pred nedavno, med zadnjim odmocom v naši soli.

Skoraj vsi smo sedeli v učilnici, vsak zatopilen v svoje misli in skrbci; nekateri so natihoma ponavljali snov prejšnjega predavanja, drugi pa smo mislili na blizujoče se novoletne praznike. Čakali smo na predavatelja.

Drugač kot sicer so se tokrat odprla vrata. V učilnico ni vstopilo predavatelj, ampak gojenec naše šole. Pritekel je po hodniku do vrat z brzjavom v roki. Vsi smo opazili, da ima brzjavko in smo ostromeli. Za koga in kakšna vest! Namenjen je bil našemu najboljšemu tovariju Cvetku, ki mu je v partizanski padel oče, mati pa je stalnoboleha. Vse naše oči so se uprli v Cvetkov obraz. Brzjavka, tačno nenašljena, je kateri željo, da bi okrevala in še dolgo ostala ob sinovi strani. Želeli smo mu srčno pot in da bi se vrnil med nas z vestjo, da je njegovi mama zopet boljše in da bo sedaj lažje počakala na sledče svidenje.

Naše mame so daleč od nas, na nas mislijo in nam pišejo. Vesti od njih so za vsakega najlepše dojetje. Vsem nam je misel na mamo kot neugasljiva plamenica in smo vsi kot eden, ce je kateri težko. Cvetkova mama je za nas ena izmed nešteneh mamic v naši domovini, ki ji želimo vse dobro in upamo, da bo naš tovarij Cvetko po vrtniti med nas zopet nasmejan.

Za vsakoga nekoj zanimivega

Monte Carlo nekoč in danes

«Neuf. Rouge. Impair et Man-pot.» Kratka tišina, potem ročno izgubljenih igralnih znakov, ki so romale prek zeleni mize, mrmrajoči val pripombe in ostri francoski glasovi, ki so pri hladnokrvnih in potrežljivih croupierih sklepali nove stave. Leti so jih z enoličnim in brezobsnim glasom potrjevali in osveževali spomin: «Finale quatre par Louis cinq.» «A Cheval.» «Transcerale plaine.» «Carre... Skratka, polna zmenjava in prerivjanje okrog ene izmed mnogih rulet.

In razni sistemi igre?

Pravijo, da je izmed mnogih najpriporočljivejši za igralce, ki nimajo odvečnega kapitala, jih je pa zajela igralnska strast, tole:

Praviloma si mora igralec zagotoviti sedež ob ruletni mizi. To dosegče, če pravočasno pride v igralnico. Ce ni nobenega protstega stola, pa je treba uniformiranemu uslužbencu stisniti v dlan le 200 frankov in prav govoru se bo kakšen sedež že vedno našel. Ta je namreč važen, kajti mnogi obiskovalci so ob denar samo zaradi tega, ker jih zabolijo noge in nepremišljeno tvegajo nekaj igralnih znakov samo zato, da bi čimprej prisli v posteljo.

Pred vhodom v igralnico se ni treba ustrasti številnih formalnosti, ki jih obiskovalec mora izpolnit. Potreben je le potni list in dostojno oblačilo, razen v Deauwilliu in Le Touquetu v kazinu «De la Foret», kjer je predpisana večerna oblike.

Najbolje je, če se človek odloči za enostaven sistem igre in mu ves večer ostane zvest. Ko dobli, je najpametnejše, če pospravi priligriv denar — seveda, če je sploh kaj pridal — in gre na izdatno večerjo, pozneje pa v — posteljo.

Igralnice v Monte Carlu trpijo trenutno za tem, ker so jih zgradili v obdobju eleganc za elegantne ljudi. Danes pa te haardne igre označuje trezna mračnost Straussove operete, ki jo predvajajo v modernih kostumih. Italijanom, Grkom in Južnim Amerikanom, ki sodijo med najbogatejše povojne igralce, manjka ves sijaj. Ce po tradicionalnih vzgledih nekdanjih

»Visok« honorar

Slavni kipar Ivan Maštrovič, ki živi v ZDA, je izklesal kip velikega pesnika Njegoša. Za honorar mi pošilje kopek sira in ovnovo pleče.

Priprave na orazovanje sončnega mrka

V beograjskem astronomskem observatoriju končujejo s pripravami za opazovanje popolnega sončnega mrka, ki ga bomo 15. februarja privikrat videti z našega ozemlja po skoraj 300 letih. Ekipa, ki bodo opazovala to pojavitvijo, bodo imeli na razpolago dve minutni časi.

Ekipa beograjskega observatorija bo odšla na Hvar, kjer je vreme v tem letnem času najugodnejše. Ekipa društva »Rudjer Bošković« odpotuje na Jadranskih strabec, kjer bo posnela fazo sončnega mrka in skušala posneti gibanje Lunine sence po Zemlji, da bi določili hitrost, s katero kroži Luna okrog Zemlje.

MOTOR, KI GA POGANJA ZVOK

Razen teh bodo opazovala sončni mrk tudi amaterska društva Hrvatske (na Hvaru) in Bosne in Hercegovine (na Bjelovarskem).

Avtomobili z dvojno streho

Nekj avstrijski tovarnar je uvedel zanimivo novost, ki si bo morda pridobil širši prostor na soncu v avtomobilski industriji: po lastni zamisli je začel serijsko izdelovati posebno konstrukcijo, ki jo moreže pristati na vsak običajen cestni avtomobil, potem pa služiti kot druga, dvojna streha. Za vsak tip avtomobila je kajkaj narejena ustrezna dvojna streha.

Namen te dvojne strehe — ki je narejena z steklenimi steklenimi viskeni — je prav koristen: dodatna streha zaščiti potni storjanje avtomobila pred pokojčnim sončnim žarkom in zelo zmanjša temperaturo v avtomobilu, ki je posebno v tropskih krajih za ljudi, ki se vozijo, podnevi kar nezanesna. Konstrukcija, ki daje dvojno streho, je tako narejena, da ostane med cestama strehama prazen prostor — bolje rečeno: plast zrake, ki zadržuje top otroke žarke.

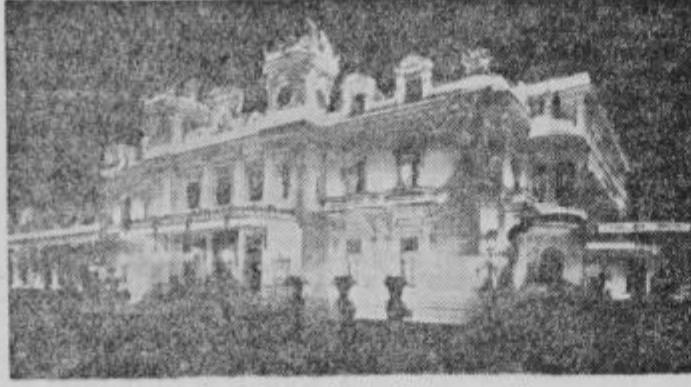
Tudi Kennedy radi igra golfa

Pravijo, da je strogo prepovedano fotografiati novega ameriškega predsednika Kennedyja v času, ko ga igra golfa. Pier Salinger, njegov predstavnik za tisk je dejal novinarjem naslednje: »Urice, ki jih Kennedy posveti golfu, se smatrajo kot del njegovega zasebnega življenja in prav zato upam, da se to ne boste vmeševali.«

Tako so se demokrati naenkrat znašli v dokaj nerodnem položaju, zato ker so leta in leta knitički Eisenhower, da preveč časa porab. za svoj najljubši šport golfa.

Igralcev rulete vzdržujejo nadve čedne lahkoživke, jih puščajo v teh primerih doma, da jih ne bi motili pri poslu, ki je nekoč pomenil preganjanje dolgega časa, danes pa nadvise resno delo za kopiranje denarja.

Monte Carlo in njegove igralnice so uredili nekoč za ruske

Igralnica v Monte Carlu ponoči

igralno mizo. Tudi »samomorilski skoke«, skok z visoke skale v morje blizu oceanografskega muzeja, je le navadna pravljica. Govorice, da je nekoč ruski kapetan, ki je zaigral ves svoj denar in zaslužek posadite, s topovi svojega rušilca toliko časa grozil igralnici, dokler mu ni izpla-

du igralskih rezvizitov prevaro odkrilo.

Ce vas bo kdaj v življenju pot zanesla v mesto, ki je ena sama vsega igralnica, bo prav, da si poleg številnih drugih znanih, kot so oceanografski muzej, katerega zdaj kapitan Jacques-Ives Cousteau reorganizira in spreminja v največji akvarij na svetu, knežjega dvorca v Monacu, v katerem vlada nekdanja ameriška filmska igralka Grace Kelly s svojim knežnjem možem Rainherjem III., ter druge, ogledate tudi nekaj igralnic. Te so redkim srečenjem prinesle nepriskakovano blaginjo, zelo mnogo pa bedo in gorje. Prav niti nas ni strah, da bi se vam pridelalo eno ali drugo, ker razen primerne oblike ne boste izpolnili najosnovnejšega pogoja: z nekaj franki, ki jih boste tiščali v žepu za svoje osebne potrebe, ne boste mogli priceti igre v nobeni izmed številnih igralnic v Monte Carlu.

Odtok zlata iz ZDA

V Ameriki so zagnali krik in vik. Prvič po 20 letih se je vrednost zlate zaloge v ZDA znižala za 5 bilijonov dolarjev. Zgodilo se je, da je ameriška plačilna bilanca izkazala izgubo. To pa zaradi tega, ker je bil izvoz iz ZDA manjši pot prejšnja leta.

Kdo je kriv? Uvoz? Deloma že. Uvoz raznega blaga iz Evrope, zlasti iz Nemčije, pa tudi iz Japonske, se je povečal. Lani so v prvih šestih mesecih uvozili 314.250 osebnih avtomobilov.

Potratnost? Tudi to. Ameriški izletniki so odnesli v svet kar pet bilijonov dolarjev. Nakupovali so razne »neumnosti«, od kamelij skoraj za polovico cenejša kot našadne betonirane ali asfaltne ceste, bolj trpežna, pa tudi delo bo potekalo mnogo hitrej.

Investicije v inozemstvu? Seveda. Ameriški izvajajo industrijski kapital v »pododelan« deželi kolonialističnih prijateljev.

Oboroževanje? To je tisto.

Za obrambo so porabili 3,1 bilijon dolarjev, za posebne vojaške izdatke pa spet nadaljnje tri bilijone.

Atlas in globus Lune

Atlas druge strani Lune, ki ga je nedavno izdala sovjetska Akademija znanosti, je bil predlagan za Lenjino nagrado. Atlas je izdelava skupina astronomov, med katerimi sta bila tudi Nikolaj Barabasov in Aleksander Mihajlov. V atlasu je reprodručenih 30 fotografij druge polovice Lune, ki jih je posnela sovjetska avtomatična medplosatna postaja oktobra 1959 na svoji poti okrog Lune. Ti posnetki so bili poslati na Zemljo po radioelektronski in televizijski poti. Sovjetski znanstveniki so pri izdelavi prvega zemljemrevida nevidljive Lunine strani imeli na razpolago na stotine fotografij. Atlas kaže, da Lunini polobi nista simetrični. Na njeni drugi strani ni toliko temnih vzdolbin, tako imenovanih morij, kolikor jih je na strani, ki je obrnjena proti Zemlji. Na nevidni polovici Lune so tudi kraterji različne vrste in druge formacije.

Poljaki iščejo grob Aleksandra Velikega

V bližini Aleksandrije bo prileča v kratkem iskati grob Aleksandra Velikega skupina poljskih arheologov. Grobnični Aleksander Veliki je vstopil v okolici Aleksandrije že vrsto let, vendar brez uspeha.

Avtomobili z dvojno streho

Današnji svet tehnike ne pozna več besede čudo. Vsak korak naprej v odkrivanju novih tehničnih pridobitev je popolnoma normalen. Vendar je decembra lanskega leta profesorje skopske univerze presenetil izum srednjoslovenskega predavatelja fizike in kemije Elje Deckovskega, ki je po večletnih poizkušnjah sestavil motor, katerega poganja zvok. Sam ga je imenoval vibracijski motor. Moč doslej sestavljenih motorjev je malenkostna, obsegajo komaj deset wattov. Konstruktor zato meni, da bi te motorje lahko uporabljali za pogon igračkih signalnih naprav in pri urah. Proizvodnja vibracijskih motorjev bi bila izredno poceni.

Kako je izgledal poskus, ob katerem so profesorji skopske univerze migali z rameni? V krožniku z vodo je ležala kovinska kocka, ki je imela v sredini luknjo. Krožnik s kocko je stal na elektromagnetu. V trenutku, ko je Deckovski spojil elektromagnet z izmeničnim tokom, se je kocka prilečela tresti. Ko je nato Deckovski vtaknil v luknjo na kovinski kocki iglo, se je ta prileča vrteti. To je, seveda v kratkih besedah, stajnja novega motorja.

Nadaljnji izsledki o sliki in njenem nastanku bodo prav gotovo zanimivi in dragoceni za razkrivanje naše kulturne preteklosti. Za sedaj pa je poitiersko odkritje vsekakor pomemben kulturni dogodek.

Eksplozija atomskega reaktorja

3. januarja je nenadoma eksplodiral v eksperimentalnem centru blizu Idaho-Fallsa, mesta s 34.000 prebivalci, atomski reaktor. Eksplozija je zahtevala tri človeške žrtve. Med prebivalstvom je nastalo razburjanje in oblasti so takoj povziale najrazlične varnostne ukrepe. Meniči rediacije v zračku še niso pokazali vznemirjev rezultatov, vendar se prebivalstvo še n pomirilo.

Komentari, ki jih je izvajala nešreča vsebujejo bolj ali manj hude začinkučke, vendar komisija za atomske energije ZDA izjavila, da ni razlogov za paniko. Na vsakem delovnem mestu so močno nešrečne v statistiki nuklearne industrije. Jih je do sedaj zabeležila še malo. Nekaj bolj kot tu je poskrbijo za maksimalno varnost. Pri nesreči v Idaho-Fallsu ne gre za atomske eksplozije, temveč za neprivedeno kemično reakcijo, ki je nastala zaradi vode, pare ali kakake druge snovi pod visokim pritiskom. Do nesreč je prišlo pri eksperimentalnih procesih, kjer ni mogoče računati na take vrnostne ukrepe kot pri normalnem obratovanju.

V državi Idaho deluje na obsežnem vulkanskem ozemlju več velikih eksperimentalnih centrov

Med posebnostmi je na zadnjem rezervati v Torinu italijanska tovarna Pirelli pokazala tudi novo vrsto pnevmatik. Kot vemo, je običajna pnevmatika iz enega samega kosa. Nova pnevmatika Pirelli RS 3 pa ima notranji kovinski obroč v tri samostojne gume, ki jih lahko demonstriramo vsakega posebej. Prednosti takih pnevmatik so naslednje: Kovinski obroč traja daje časa, kot guma na zunanjosti strani. Izrabljeno gumo zamenjammo obroč pa nam lahko služi še naprej.

Ako se notranji kovinski obroč pri trčenju pokvari, so zunanjii plasti še vedno uporabni.

Ker zunanje plasti lahko zamenjammo, more zbrati voznički najustrenejši profil, ki je primeren za določeno pot ali sezono.

Med obroči lahko namestimo nazobčane kolobarje, s katerimi avtomobil brez nevarnosti voziti tudi po poledeneli cesti.

In še zadnja prednost: nove pnevmatike lažje prestrezajo udarce, ki jih prevzamejo posamezni obroči in ne več celotna pnevmatika.

Zaradi vseh omenjenih prednosti pravijo, da so nove pnevmatike za okoli dve tretjini gospodarnejše od prejšnjih.

Nekaj škotskih

Škot, ki s svojim sekundantom potuje na kraj dvoboja, kupi vozni listek za cestno železnično samo v eno smer. Pa vpraša sekundant:

»Zakaj niste vzel povratnega listka? Ste mar tak pesimist?«

»Kakor se vzame. Ce me napsotnik ubije, škoda denarja, ce jaz nje, se bom vrnil z njenim listkom.«

Na edinburški ulici je Škot izgubil en penny. V nastali gneči sta bila dva človeka hudo poškodovana.

Dva škotska brodomanca se borita z valovi. Eden opeča in začne moliti:

»Ljubi bog, če se rešim, ti obljubim...«

»Ne prenagli se,« zavpije drugi, »zdi se mi, da vidim kopno.«

Silvestrovjanje na ladjah

Zanimivo je, kako praznujejo prihod novega leta mornarji. Če mi bodo vprašali, je zapisal neki popotnik, kje bi najraje praznoval začetek novega leta, bi mu pričel odgovor: na širokem morju, na kateri koli ladji, samo na angleški! Kipko je na strani, ki je obrnjena proti Zemlji. Na nevidni polovici Lune so tudi kraterji različne vrste in druge formacije.

Zgodi se, da praznujejo mornarji na isti plovbi Novo leto po dvakrat, včasih pa niti enkrat ne. Ko se ladja, ki plove od vzhoda proti zahodu, na primer iz Jokohame ali Sanghaja proti kakemu srednjameriškemu pristanišču, na Novega leta dan znajde na 180. stopinji zemljepisne dolžine, se premakne čas tistega dne opolnoči za štirindvajset ur na nazaj. Tako je posadka naslednji dan, po prvem praznovanju Novega leta, ponovno v prazničnem razpoloženju, prvi januar pa na ladjskem koledarju prečrtajo še po dveh dneh. Čeprav obema prve dnevi novega leta s koledarskega stališča ni kaj ocitati, mornarji vsač po navadi praznujejo le enkrat, zato pa takrat temeljito. Dan po prvem januarju je večinoma navaden dežavnik.

Drugače pa je, da plove ladja na isti časi od zahoda proti vzhodu, recimo iz Costarice proti kakemu kitajskemu pristanišču. Ce je ladja 31. decembra opolnoči na omenjeni dolžini, morajo člani posadke potisniti ladjske ure za 24 ur naprej. se pravi, da preko, čejo prvi januar in je takoj za silvestrovjanje že drugi januar. Vendar pa posadke ne ostane brez ustreznega praznovanja. Novo leto praznujejo ali drugoge januarja ali pa po dogovoru prvi dan po pristanišču v najbližjem pristanišču.

